ALBINA

Revistă săptămînală a Așezămintelor culturale

Nr. 903

Anul 67 — Seria II

Joi

15 aprilie 1965

8 pagini — 25 bani

Bibliotecă Centrală Regională Hunedoara-Deva

Pe cei 2 000 mp răsadnițe ale Stațiunii experimentale legumicole din Țigănești, regiunea București, lucrările de întreținere sînt în toi. Iată un aspect de la stropirea răsadurilor de roșii

În perspectivă

Sînt cîteva zile de cînd am asistat la adunarea generală a cooperativei agricole de producție din comuna Vlădești, raionul Rîmnicu-Vîlcea. Au fost discutate, acolo, o seamă de probleme legate de bunul mers al cooperativei agricole de producție și de munca de înfrumusețare a satului; de activitatea culturală, de întreținerea drumurilor și de alte treburi gospodărești. Cooperatorii au arătat, cu mîndrie, că unul dintre sectoarele importante ale gospodăriei lor — livada în suprafață de 85 ha, aflată pe rod — a adus, anul trecut, un venit de peste 700 000 lei. Anul aceasta, vor începe să rodească încă 20 ha din cele 89 ha plantație tînără și veniturile livezii se vor ridica la aproape un milion lei. Perspectivele deschise de intrarea pe rod, în anii viitori, a întregii livezi tinere sînt și mai îmbucurătoare.

Bineînțeles că pentru aceasta și pentru alte treburi ale gospodăriei oamenii au muncit cu entuziasm. Coaste aride au fost terasate și transformate în mîndre livezi. (Și putem spune că nu numai cei din Vlădești, ci din întreaga regiune Argeș. Cine trece prin aceste locuri și privește, de exemplu, dealurile altădată golașe, acoperite azi cu vii și pomi roditori, nu poate să nu le admire hărnicia.) În acea ședință au fost lăudati numeroși cooperatori care au lucrat bine, contribuind la întărirea cooperativei agricole. Au ieșit la iveală, însă, și abateri ale unora dintre ei. Astfel, Maria Ciurea a fost criticată că nu participă la muncă în cadrul cooperativei. Mulți au luat cuvîntul, afirmînd că M. Ciurea „s-a boierit". Se laudă că ea n-are nevoie să muncească, fiindcă bărbatu-său lucrează la o întreprindere din Rîmnicu-Vîlcea, a cumpărat motocicletă și aduce acasă, în fiecare lună, „o căciulă de bani". Vorbitorii au arătat că bărbatul susnumitei cooperatoare cîștigă, într-adevăr, bine, dar acest lucru nu o îndreptățește să uite că și ea are datoria să contribuie la întărirea cooperativei din care face parte.

În adunarea generală au mai fost criticați și alții pentru atitudine nejustă față de muncă. Unul dintre ei, fost șef de echipă, a fost întrebat de ce nu mai vrea să îndeplinească această funcție. Răspunsul lui nu a fost mulțumitor și în jurul acestei probleme s-a discutat cu aprindere. Omul s-a dovedit un organizator pricepuț și atît cei din conducerea cooperativei, cît și tovarășii lui de lucru au stăruit să-l facă să renunțe la hotărîrea sa.

Pînă în prezent, nu știu care e rezultatul acestor stăruințe, dar faptul are a semnificație deosebită. Vechile conflicte de odinioară dintre oamenii muncii de la sate — certuri, bătăi și chiar crime pentru stricarea unui hat dintre două fîșii de pămînt, procese de zeci de ani pentru o casă dărăpănată — au dispărut făcînd loc unor noi dispute, în care e oglindită noua viață, noua mentalitate a țăranilor noștri.

În ultimele luni am vorbit cu mulți dintre membrii cooperativei agricole din comunele Furculești, raionul Alexandria, Putineiu, raionul Giurgiu, Cîrligul-mare, raionul Urziceni și din alte comune. Am constatat, cu bucurie — după cum se exprimă un președinte de cooperativă agricolă, — că toți privesc lucrurile în perspectivă, nelăsîndu-se influențați de greutățile prezente. Ei fac planuri, socotesc cu interes și întrevăd încă de pe acum cum vor arăta cooperativele lor peste un an, peste doi, peste cinci, peste zece ani și chiar mai departe. Ceea ce-i caracterizează pe toți este hărnicia, dragostea față de proprietatea socialistă — izvor de bunăstare și belșug. Și dacă ici, colo, mai sînt unii ca Maria Ciurea din Vlădești — Rîmnicu Vîlcea, care judecă mai îngust lucrurile, ei devin din zi în zi tot mai rari. Într-adevăr, covîrșitoarea majoritate a țăranilor cooperatori văd lucrurile în perspectivă și această perspectivă este an de an mai luminoasă și mai strălucitoare.

ȘERBAN NEDELCU

DIN SUMAR:

În pag. 4—5

ELECTROPUTERE

Mică monografie: OCTAV BĂNCILĂ

În pag. a 6-a

FORMAREA POPORULUI ROMÎN

Duminică la Lieşti SPORT, CÎNTEC ŞI... VOIE BUNĂ

Au început pasionantele partide de şah

Era pe înserat... Într-o încăpere a căminului cultural din comuna Lieşti (raionul Galaţi) un grup de oameni stabileau ultimele măsuri ale programului manifestaţiilor ce urmau să se desfăşoare a doua zi, duminică. Printre cei de faţă şi poate cei mai înflăcăraţi erau şi tinerii: Ion Dolea (directorul căminului cultural) şi Mircea Roşca (secretarul asociaţiei sportive „Avîntul" din localitate) Programul cuprindea întreceri sportive şi artistice, la care participau tineri din Lieşti şi satele învecinate

În acelaşi timp, pe scena căminului cultural, grupuri de gimnaste şi gimnaşti se pregăteau intens în vederea întrecerilor sportive de duminică. În... repertoriul acestora erau prevăzute exerciţii de gimnastică acrobatică şi artistică. În sală se aflau şi componenţii echipei de dansuri populare, ca şi cei ai formaţiei instrumentale din Lieşti. Ei urmăreau cu interes ultimele antrenamente ale tinerilor gimnaşti Apoi a venit şi rîndul artiştilor amatori să facă o ultimă repetiţie înaintea manifestaţiei de duminică. Într-o pauză, tînărul cooperator Vasile Ganea ne-a vorbit cu plăcere despre obişnuitele duminici cultural-sportive ce se organizează în comuna Lieşti.

...A doua zi, sala căminului cultural din Lieşti a cunoscut atmosfera unor pasionante întreceri ale tinereţii Programul sportiv a fost deschis de echipa feminină de gimnastică din localitate, condusă de profesorul de educaţie fizică Mircea Roşca. Evoluţia tinerelor sportive a fost răsplătită cu aplauze de numeroşi spectatori. Au reţinut mai ales atenţia exerciţiile de gimnastică artistică, ca şi piramidele prezentate de tinerele sătence. La concursul individual de gimnastică s-au remarcat tinerele Elena Ciuntu, Ecaterina Grosu şi Ileana Matei. Deşi, au deprins de scurt timp... tainele acestui sport, pregătindu-se cu sîrguinţă, tinerele din Lieşti au obţinut unele rezultate de seamă, fiind notate în foile de concurs cu note bune.

Apoi au intrat în concurs tinerii luptători şi halterofili, prilejuind, de asemenea, dispute atractive. Tinerii Panaite Enache, Sergiu Ganea, Vasile Ganea, Panaite Ghica au dovedit frumoase calităţi pentru aceste sporturi, înscriindu-şi numele pe listele învingătorilor.

Într-o sală amenajată în apropierea căminului cultural şi-au disputat întîietatea participanţii la concursurile de tenis de masă şi şah. Am notat aproape 100 de concurenţi, dintre care au ieşit în evidenţă: Vasile Ciurea, Gheorghe Stoica, Iorgu Enache, Petrică Gheorghe, Dan Cobrănescu etc.

Deosebit de atractiv a fost şi programul artistic, ce s-a desfăşurat la amiază pe scena căminului cultural. Peste 300 de spectatori au urmărit cu interes evoluţia echipelor de dansuri populare, a soliştilor vocali şi a formaţiilor instrumentale din comunele şi satele Şerbeşti, Bucişti, Hanul Conache şi Iveşti.

...Programul cultural-sportiv s-a încheiat pe înserat, cînd tinerii concurenţi şi numeroşii spectatori s-au îndreptat spre casele lor cu satisfacţia că au petrecut cîteva ore plăcute în tovărăşia sportului, cîntecului şi dansului.

Înainte de a părăsi comuna Lieşti, am mai schimbat cîteva cuvinte cu tinerii Mircea Roşca şi Ion Dolea, animatorii activităţii cultural-sportive din localitate. Ei ne-au vorbit despre pregătirile ce vor începe peste cîteva zile în vederea întrecerilor din cadrul noii ediţii a Spartachiadei de vară, dotată la sate cu trofeul „Cupa Agriculturii". Prima etapă a acestei populare competiţii de masă se inaugurează azi, 15 aprilie, ea cuprinzînd un număr de 14 discipline sportive.

L. MIHAI

Notă de lectură

Sergiu DAN: „TASE CEL MARE"

roman

„Gust, măsură, fineţe", spunea Eugen Lovinescu, în Istoria literaturii romîne (vol. III), caracterizînd lapidar scrisul lui Sergiu Dan. În adevăr, acesta este profilul romancierului. Citindu-i noul roman, îl regăseşti în întregime. Dar ceea ce Lovinescu n-a reţinut, este ironia romancierului, ponderată de o inteligenţă critică. Şi tocmai această ironie necruţătoare, luminează bîlciul social din **Tase cel Mare**.

Deşi romanul poartă numele unuia dintre personaje, cititorul se convinge repede că, de fapt, nu Tase Trandaf, zis cel Mare, este eroul principal. Alături de el, în smîrcurile sociale evocate de Sergiu Dan, mişună încă vreo cîteva perechi de asemenea personaje ca, de pildă, principesa Constantina Mavrogheni, principele Alexandru Mavrogheni, primul soţ al Mihaelei, fiica lui Tase Trandaf, măritată ulterior cu Gică Lupan. Fiecare dintre aceştia e viu, pregnant, prezent pînă la dezgust. Uitarea nu-i va putea atinge, căci romancierul are darul de a ni-i înfăţişa din toate poziţiile şi în toate situaţiile tipice.

Romanul se deschide cu descrierea nunţii Mihaelei Trandaf cu Alexandru Mavrogheni, în aprilie 1925. Paginile antologice ale acestui capitol sînt pline de farmec. Sergiu Dan a utilizat materialul istoric, luat direct, fie din viaţa publică — intrigile politice, identificabile, şedinţele Parlamentului cu faimosul: „Pupă-mă-n c..." al lui C. Argetoianu adresat lui V. Magearu, întîmplare reală cu Marghiloman şi Porfiriu etc. — fie din viaţa intimă a Bucureştilor de odinioară, ca de pildă, dintre multe altele, replica dată de cineva, după divorţul lui Alexandru Mavrogheni: „Deştept grecu! După ce a păpat zestrea fetei lui Trandaf, a cedat-o lui Lupan pentru Lady Hamilton, iapa aceea adusă de la Budapesta". Căci, iapa era o veritabilă iapă, din neamul cabalinelor.

Şantajul, crima, tîlhăria, egoismul, arivismul — iată cîteva din caracteristicile morale ale acestei societăţi burgheze romîneşti dintre cele două războaie, pe care Sergiu Dan ne-o evocă atît de pregnant şi autentic, încît romanul său este un zdrobitor act de acuzare

Coşmarul pe care avocatul Scarlat îl are, bunăoară, lîngă sicriul în care se află Vilma, soţia lui, ne arată că Sergiu Dan a surprins burghezia romînească din fundul mocirlei şi pînă în adîncul mitologiei bigote. Ironia lui Sergiu Dan atinge, aici, mari virtuozităţi.

Dar paralel cu această lume pe care a cunoscut-o bine şi a demascat-o, Sergiu Dan schiţează doar profilul comunistului Vasile Dodu care nu are puterea de prezenţă a lui Tase, Mavrogheni, Porfiriu, Hanganu, Lupan sau chiar Costică Rizea.

Romanul **Tase cel Mare** este plin de sensuri multiple, de nuanţe, de aluzii asupra unei lumi apusă pentru veci, dar adusă în lumina permanentă a artei.

PETRU MANOLIU

Iubitori de muzică

Doriţi să primiţi la domiciliu discul preferat? Adresaţi-vă librăriei „Cartea prin poştă" din Bucureşti, str. Sergent Nuţu Ion nr. 8-12 — Raionul Lenin, care vă expediază, la cerere prin poştă, ultimele noutăţi de muzică populară, uşoară sau simfonică precum şi piese de teatru, sau basme înregistrate pe discuri.

Plata se face la primirea coletului.

Reţineţi:

La cerere librăria „Cartea prin poştă" din Bucureşti, str. Sergent Nuţu Ion nr. 8-12 — Raionul Lenin, vă trimite **gratuit** cataloage cu lista discurilor imprimate de Electrecord precum şi prospectul cuprinzînd condiţiile de expediere a discurilor.

LUCRĂRILE AGRICOLE DE PRIMĂVARĂ

CE ARATĂ AGROTEHNICA

Membrii cooperativei agricole din Miloşeşti, raionul Slobozia, au cules în toamnă cîte 3 868 kilograme porumb boabe la hectar. Rezultatele sînt deosebit de valoroase şi ele au o dublă semnificaţie. Prima constă în verificarea cu succes, în practică a respectării indicaţiilor cu privire la agrotehnica diferenţiată în cultura porumbului, iar a doua, în învăţămintele trase din experimentarea hibrizilor folosiţi în anii trecuţi şi de aici, măsurile pentru acest an.

Sporul de porumb boabe pe 663 de hectare se cifrează la peste 17 vagoane şi jumătate. Dar cei din Miloşeşti n-au urmărit numai producţia şi sporul global. Potrivit indicaţiilor şi în urma experienţei proprii au semănat patru hibrizi dubli. Era deci de mare însemnătate ca pe toată perioada de vegetaţie să se urmărească modul de comportare a lor în condiţiile locale şi deosebit de importantă respectarea de către brigăzi şi echipe a recomandărilor cu privire la întreţinere. De importanţa acestei măsuri unii şi-au dat seama mai tîrziu, în perioada formării ştiuleţilor şi apoi la cules. Hibridul dublu 409 a dat pe o suprafaţă de 180 hectare cîte 4 814 kg boabe la hectar. Urmează H.f. 405 cu 4 293 kg pe o suprafaţă de aproape 200 hectare.

Se cuvenea aşadar să se tragă concluziile necesare cu atît mai mult, cu cît aceşti hibrizi s-au dovedit constanţi în condiţiile cînd pe o mare suprafaţă a solului apa freatică se află mai la suprafaţă. Dar membrii cooperatori trebuiau să mai ştie şi altele cu privire la agrotehnica porumbului în Miloşeşti. Argumentarea ştiinţifică, folosindu-se exemple concludente, are darul să înlăture unele îndoieli cu privire la pregătirea terenului, alegerea soiurilor, cantitatea de sămînţă la hectar şi semănatul la timpul optim. A fost de ajuns, bunăoară, să se întîrzie cu semănatul două zile, după data de 25 aprilie, pentru ca producţia pe o suprafaţă de 40 hectare să fie mai mică cu circa 400 kg la hectar. Deci un vagon şi jumătate de boabe pierdere pentru două zile. Explicaţia a dat-o inginerul agronom al cooperativei Victor Cremenescu şi oamenii au înţeles. În condiţiile cînd apa freatică se află mai la suprafaţă, evaporarea ei se face mult mai repede. S-au tras deci, cum era şi firesc, învăţămintele cuvenite.

Asigurarea unei densităţi optime (30 000—32 000 plante recoltabile la hectar) presupune măsuri încă de la semănat. Numărul plantelor la prima praşilă, cînd se face şi răritul, se cere să fie cel puţin dublu şi chiar mai mult. Se pot astfel lăsa firele cele mai viguroase şi cîştigul e sigur.

Acum, membrii cooperativei agricole din Miloşeşti se află din nou pe tarlalele destinate porumbului. Întreaga suprafaţă (700 hectare) e pregătită. Preocuparea principală în aceste zile premergătoare a fost păstrarea umezelii în sol, pentru care s-au făcut toate lucrările necesare. Cei mai valoroşi hibrizi (409 şi 405) vor ocupa trei sferturi din suprafaţa amintită.

Şi un ultim amănunt. În preziua semănatului şi chiar în aceeaşi zi se va mai face o lucrare de întreţinere a solului cu grapa stelată la adîncimea la care se va aşeza sămînţa. E o măsură bună pe care, poate, o vor aplica şi alţii.

CL. MUNTEANU

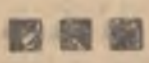

Cooperativa agricolă de producţie Plopşorul, raionul Giurgiu. Discuirea terenului destinat însămînţării porumbului

Pe urmele unei scrisori

NUMAI PÎNĂ LA MIJLOCUL SATULUI?

Sosită din comuna Deveselu, raionul Caracal, scrisoarea menţionează că şi în satele din cuprinsul acestui raion s-au obţinut în ultimul an realizări demne de toată lauda. Oamenii sînt mîndri de ele şi o spun din toată inima. Cei din Deveselu sînt la curent cu toate, le discută, fac comparaţii între comuna lor şi cele din jur, pun umărul cînd sînt solicitaţi şi sînt nemulţumiţi atunci cînd nu se respectă hotărîrile luate.

„Dornici să avem lumină electrică în sat, se spune în scrisoare, am hotărît cu toţii, în adunarea obştească, să contribuim cu bani la instalarea ei. Hotărîrea a fost votată în unanimitate. În scurtă vreme sumele ce ne reveneau au fost achitate. Asta s-a întîmplat în urmă cu 7 ani. De atunci...“

De atunci oamenii au aşteptat cu răbdare pînă în toamna anului trecut. Cam tîrziu, ce-i drept, dar lucrările de electrificare au început. Bucurie fără margini. S-au instalat stîlpii şi s-au tras firele dar... numai pînă la mijlocul satului. Bucurie pentru unii, nemulţumiri îndreptăţite pentru ceilalţi. S-a anunţat apoi că lucrările vor continua în primul trimestru al acestui an. „Nu e rău“ — şi-au spus cetăţenii. Şi au aşteptat. A aşteptat şi comitetul executiv al sfatului popular, fără să facă demersurile necesare. La 30 martie însă iată că şi-au anunţat sosirea instalatorii din Craiova dar nu să continue lucrările în Deveselu, ci să înceapă altele în satul Comanca. De ce, nimeni nu poate să precizeze şi nici sfatul popular nu ştie cu toate că satul Comanca ţine de Deveselu.

S-a constatat apoi, deşi cam tîrziu, că pentru instalarea luminii electrice în toată comuna ar mai trebui o anumită sumă de bani. Cît anume? Nu se ştie nici pînă astăzi. Iată încă un motiv de întîrziere a lucrărilor şi, bineînţeles, de nemulţumire a oamenilor.

Nu demult, într-o adunare obştească, s-a votat contribuţia bănească voluntară necesară construirii şcolii de 8 ani din satul Comanca. Construirea şcolii are şi ea o întreagă poveste. Cea mai mare parte a materialului necesar este procurată dar construcţia încă nu a început, deşi fundaţia putea fi turnată din toamnă. Şi aceasta numai din pricina unor dezacorduri între raion şi comună în problema numărului de săli necesare şcolii. Şi în această privinţă, în loc să intervină pentru urgentarea aprobării, sfatul popular din Deveselu a preferat să aştepte. Nici acum, cînd s-ar putea începe lucrările, încă nu se ştie nici cîte săli va avea şcoala, nici cînd va începe construirea ei.

Este binecunoscut rolul activităţii culturale la sate. Dacă însă cineva s-ar opri, din întîmplare, la Deveselu şi ar intra în sala căminului cultural şi-ar pune pe drept cuvînt întrebarea: „Aici se pot oare petrece şi ore plăcute de odihnă?“

Primăvara i-a găsit pe ţăranii cooperatori din Deveselu dornici să iasă la cîmp. Lucrările agricole au început îndată ce timpul a îngăduit efectuarea lor. Se pare însă că în sectorul legumicol lucrurile nu merg tocmai bine. Dacă pentru trimiterea cu întîrziere a semînţelor de roşii timpurii se face vinovată întreprinderea „Fructexport“ Craiova, apoi de întîrzierea pregătirii răsadnitelor se face vinovată conducerea cooperativei agricole. Datorită acestor neajunsuri, repicatul roşiilor, care trebuia terminat la 1 aprilie abia a început în jurul acestei date. Dar sînt şi alte lucruri de care bunul gospodar se îngrijeşte din timp. La Deveselu, însă, pînă pe data de 30 martie nu se procurase încă necesarul de arpagic, iar usturoiul lipsea cu desăvîrşire.

Ce au de spus la toate acestea tovarăşii din Deveselu care răspund de bunul mers al gospodăririi comunale?

NICULINA DENDRINO

MÎNA ŞI OCHIUL GOSPODARULUI

În plin Bărăgan, pe malul Ialomiţei, o primă surpriză plăcută: trotuarul de zgură roşie, întărit spre şanţ cu bordură de leasă, care ne scoate din sat şi ne duce la sectorul zootehnic al cooperativei de producţie Manasia. Oameni nu se văd. Robotesc toţi prin magazii, ateliere şi grajduri. Împrejurimile ar părea pustii de n-ar fi concertul neîntrerupt al binecunoscutelor zgomote de muncă.

Grajdurile şi-au deschis larg uşile în primăvară. Aerul se îmbălsămează cu izul dulce-acruţ al furajelor. Pe alei, ochiul cel mai scrutător nu descoperă nici urmă de cocean sau de pai. O gazdă promiţătoare, curăţenia, ne întîmpină pretutindeni.

Unde e curăţenie, întîlneşti şi sporul. Acest adevăr ni-l întăreşte cu cifre zootehnistul Anton Mardare: fermele cooperativei agricole din Manasia îşi depăşesc, de la o vreme încoace, toţi indicii de plan. Anul trecut au fost contabilizaţi la plusuri 12 miei, 37 viţei, 38 purcei şi 9 000 pui de găină. O întreagă faună care a venit pe lume fără a fi prevăzută scriptic şi care n-a avut ce să regrete: la îngrăşătoria pe bază de furaje grosiere, melasă şi uree, tăuraşii au crescut zilnic în greutate cu 1,050 kg, iar purceii, cu norocul lor proverbial, au pus pe ei în fiecare zi cîte nouă sute de grame şi chiar cîte un chil de carne. (Cooperativa din Manasia, ca o chivernisită şi întreprindă gospodină ce este, a pus la dispoziţia I.C.I.L.-ului o gheţărie şi o clădire pentru un centru de colectare şi prelucrare a laptelui. Astfel, pe lîngă concentrate şi lucernă, a apărut zerul, acest deliciu al rîmătorilor candidaţi la obezitate).

Buna tradiţie a depăşirii tuturor indicilor a fost continuată şi în primul trimestru al anului acestuia. Din nou toate fermele şi-au supraîndeplinit planul atît la efective, cît şi la produse animale.

Saivanul oilor şi staţia de incubaţie sînt vecine. Într-o parte, albul de nea al mieilor — 103 miei la suta de oi. În cealaltă, auriul puilor din seria a doua, cu un procent de ecloziune mai mare decît cel stabilit. Anul trecut a fost de 87 la sută, cel mai bun pe raionul Urziceni. Acum oscilează între 79 şi 82,7 la sută.

Va fi atins şi depăşit procentul de anul trecut? Calmul, răbdarea, mişcările sigure ale operatoarei Maria Apostol, care lucrează cu ovoscopul şi pe care o urmărim un timp în tăcere, ne încredinţează că pe graficul staţiei săgeata va urma un drum ascendent.

Chipul Mariei Apostol e liniştit şi grav. Are 20 de ani. Fată muncitoare şi dintre cele mai serioase, are acasă o ceată de fraţi mai mici pe care îi îngrijeşte şi îi ajută. O parte din timpul liber, învaţă: s-a înscris la fără frecvenţă ca să termine învăţămîntul elementar de 8 ani.

Nu face nimic în grabă. De multe ori rămîne la incubator şi peste schimb. Vine şi duminica, chiar dacă nu e de serviciu.

— E grija întruchipată, ne şopteşte inginerul. Noi, comuniştii, am confirmat-o candidată de partid.

Afară, inginerul Anton Mardare ne povesteşte că o dată s-a întrerupt curentul electric pe reţea şi că la reluare s-a produs o oscilaţie de voltaj, mărindu-se tensiunea. Un accident banal pentru alţii, în plină zi mai ales, dar care pentru comoara din eclozionatoare putea fi fatal. Fluxul de curent a făcut ca temperatura să crească brusc. Două mii de pui abia ieşiţi din găoace începuseră să se asfixieze. Ei ar fi fost trecuţi la pierderi „admise“ dacă n-ar fi existat grija de fiecare clipă, neobosită, a operatoarei. Ea a ştiut să vadă şi să evite pericolul înainte de a fi prea tîrziu. A scos sitele cu pui, a deschis geamurile. Puii şi-au revenit. Au scăpat cu viaţă. Două mii de viitori pui de frigare sau de viitoare găini matcă, fără de care poate că planul n-ar mai fi fost depăşit la toţi indicii.

NICOLAE CULCEA

Electroputere

Ca o uriașă pasăre de lumină, cuprinzînd sub razele ei cenușiul zilei de iarnă și orașul fremătător, soarele și-a întins aripile pe cer și pe sub șovăiala lui evoluează viața. El își scutură penele bătrîne peste pădurea de stîlpi de beton, în preajma căreia ne-am oprit la intrare. E avangarda unei oștiri întinse cît vezi cu ochii, severă și mîndră, aceasta este uzina **Electroputere** din Craiova.

Altădată aici s-au fabricat roabe și pluguri. Altădată aici aveau cuvîntul unele meșteșugării mărunte, limitînd — la sfîrșitul războiului — niște conștiințe cu totul deosebite de avîntarea, de îndrăznelile și viziunea succesorilor de azi... Pe urmă s-a ivit pe hartă, în vocabular, între rubricile planificării de stat, a apărut pe tabelele produselor de export și-n poezie un termen nou, egal cu voința, cu elanul, cu munca și cu învățătura : **Electroputere.** În consoanele zgrunțuroase și-n vocalele tari ale acestei vorbe vii e ceva din însuși suflul revoluției.

După o raită din pavilion în pavilion, din hală în hală, m-am oprit lîngă trupul proaspăt colorat al locomotivelor Diesel-electrice. Modelul acestei locomotive prezentat la expoziția din august anul trecut avea 2 100 de cai putere și călătorea cu 100 km pe oră, echivalînd două-trei locomotive cu aburi, însă la un consum de cinci ori mai redus. Locomotiva romînească izbutise performanțe superioare licenței din Elveția și rezultatele examenului au fost răsplătite de guvern cu ordine și medalii acordate la peste o sută de muncitori, tehnicieni, ingineri și proiectanți. Realizarea celei dintîi, în 1960, a fost într-adevăr grea. Următoarele — mai puțin însă. Îmbunătățiri continui, modificări de concepție și tehnologie, experiențe destoinic și progresiv acumulate creau oameni și creau surprize ; iar rezultatele n-au întîrziat. Numai anul trecut pe porțile complexei întreprinderi au ieșit 85 de locomotive Diesel-electrice, comparabile din toate punctele de vedere cu cele de tip asemănător din vechi și înaintate țări industriale.

Construcțiile de mașini, electrificarea satelor, industria minelor, transporturile și telecomunicațiile sînt alimentate și respiră, există și se dezvoltă într-o bună măsură mulțumită energiei, priceperii, strădaniilor, studiului și conștiinciozității neobosite a muncitorilor de la Electroputere, a căror medie de vîrstă este de numai 26 de ani și din rîndurile cărora există laureați ai premiului de stat, deputați în Marea Adunare Națională, sute de inovatori, inventatori și ingineri dintre care unii, pînă mai alaltăieri, aveau de-abia cursul elementar. Grupul școlar profesional de maiștri și tehnicieni de lîngă uzină a dat 15 promoții pînă acum și institutele de învățămînt superior numără vreo sută de studenți dintre muncitorii acestei mari întreprinderi industriale, care an de an își trimite spre specializare în diverse țări cu tradiție pe cei mai capabili dintre angajații săi.

În fabricile de prelucrarea lemnului, în fabricile de produse chimice, în irigațiile agricole, la foraje — aproape peste tot pot fi observate amprenta și contribuția celor de la Electroputere, uzină unică în genul ei pe teritoriul republicii noastre. Dominînd regiunea, ea se ridică și se restiră într-un cartier cu blocuri noi, locuite în cea mai mare parte de salariații săi. Sute și sute de motociclete ori de automobile personale îi aduc dimineața pe cei care stau mai departe. Lucrul nu mai pare o surpriză. Altădată ar fi fost. Altădată — cînd cu exces de cinism rigoarea legii normaliza astfel relațiile dintre patron și salariat : salariatul trebuie să facă dovada ; patronul e crezut pe cuvînt. Azi e crezută pe cuvînt munca și onestitatea, sute de ani obligate la mutenie. Cu legile lor cu tot, patronii au dispărut și — o dată cu ei — morala lor.

Iar aparatajul, motoarele, transformatoarele care pleacă de aici duc faima acestor clime ale vredniciei în cîteva continente. **Electroputere** livrează multor state, în număr mereu crescînd, produse romînești. Argentina, U.R.S.S., Ceylonul, R.A.U., Indonezia etc., cumpără de la noi.

Acum 15 ani, cînd — împreună cu alți opt îndrăzneți — Ion Vitan și Dinu Vereș s-au apucat de primul transformator, au lucrat la el patru luni, într-un atelier rudimentar. Tăiau miezul magnetic cu o ghilotină, n-aveau decît 3—4 mașini de bobinat, îndoiau țevile umplîndu-le cu nisip și încălzindu-le. Azi ies în patru săptămîni 500 de transformatoare de tensiuni pînă la 110 k.v., care pot concura onorabil cu cele ale firmelor străine. (Există în uzină o stație special utilată pentru producerea unui trăznet artificial cu o tensiune pînă la 1 600 000 volți — cînd a unui bec obișnuit nu e decît de 220 — și al cărei rost este să supună înaltelor probe de rezistență transformatoarele menite să înfrunte în aer liber trăznetele naturale cele mai puternice și scurt-circuitele intervenite pe rețea. Prin comparație, legendele cu Jupiter-tonans și caii mîniilor din iulie ai bietului proroc Ilie, cel răpit la cer, n-ar însemna nici cît bățul de chibrit). La sfîrșitul lui 1964 s-a realizat aici autotransformatorul de 200 000 kilovolți amperi — unul dintre cele mai mari tipuri de transformatoare din lume — care poate prelua și vehicula energia întregului sistem național. El este instalat acum laIșalnița și a doua bucată se află în lucru.

La sculărie, aproape toți cei ce lucrează au liceul terminat și primesc salarii la categoriile 7—8. Este secția cu utilaje de foarte înaltă tehnicitate, trebuie și sînt obținute exactități maxime, comanda e electronică, se lucrează cu sutimi de milimetru și cizelarea pieselor e controlată printr-un soi de televizor special, ochiul liber nefiind în stare să diferențieze suplețile cerute

Avîndu-se în vedere condițiile specifice de climă (temperată sau tropicală) ale țărilor unde exportăm, a trebuit să se procedeze la asimilarea produselor după cazuri, în așa fel încît ele să corespundă respectiv cerințelor fiecărui client. Se știe de către prea puțini la noi că, bunăoară, în regiunile tropicale, pe lîngă agenții climaterici, sînt și unele soiuri de insecte și de șerpi ce pun în primejdie nu numai oamenii, ci și lucrurile născocite de oameni. De pildă : mașinile. Pentru preîntîmpinarea neplăcerilor de acest gen, s-a creat o așa-zisă **cameră de tropicalizare** — interesantă prin blîndajul său — care oprește căldura să intre și să iasă. Înlăuntrul acestei camere se reproduc — la scară redusă — toate condițiile climaterice tropicale unde produsele vor fi destinate să funcționeze.

★

Despre timpul liber al oamenilor, despre bibliotecile și locuințele lor, despre serviciul de documentare și laboratoarele uzinei, despre îndeletnicirile artistice și sportive ale muncitorilor, despre ziarul scos de Electroputere și despre talentele literare din preajma ziarului, despre cei zece medici care lucrează la dispensarul cu 8 secții, despre expoziția din fața halelor, despre rara capacitate a tovarășului Alexandru Dombi — directorul general — despre cei aproape 1 500 de evidențiați (dintre care două treimi tineri) și despre cîte altele, acest reportaj supus limitelor noastre de spațiu ne obligă să scriem cu alt prilej.

ION CARAION

Mică monografie

Oct

AUTOPORTRET

Printre pictorii care ne-au lăsat mai multe lu se numără și Octav Băncilă. Tablourile lui mîntările sociale ale timpului său, începutu perioada luptei organizate a proletariatului țărănimii pentru pămînt și dezrobire de su

Născut la 27 ianuarie 1872, în comuna Corni, județul de unde a pornit răscoala țăranilor în 190 în Italia, Franța și Germania. Întorcîndu-se în ța și se dedică artei plastice, luîndu-și subiectele, cel muncitorimii de la orașe și a truditorilor de pe og dintre cele aproape 1500 de lucrări executate de meni la muncă, sau frămîntați de problemele mun

Impresionantă este, mai ales, seria de tablouri evenimente și represiunea burgheziei împotriva țăr 1907. Atitudinea sa de protest față de cei ce pur care le-au înăbușit în sînge, se alătura poziției cu au avut-o în legătură cu acele evenimente Caragi chian.

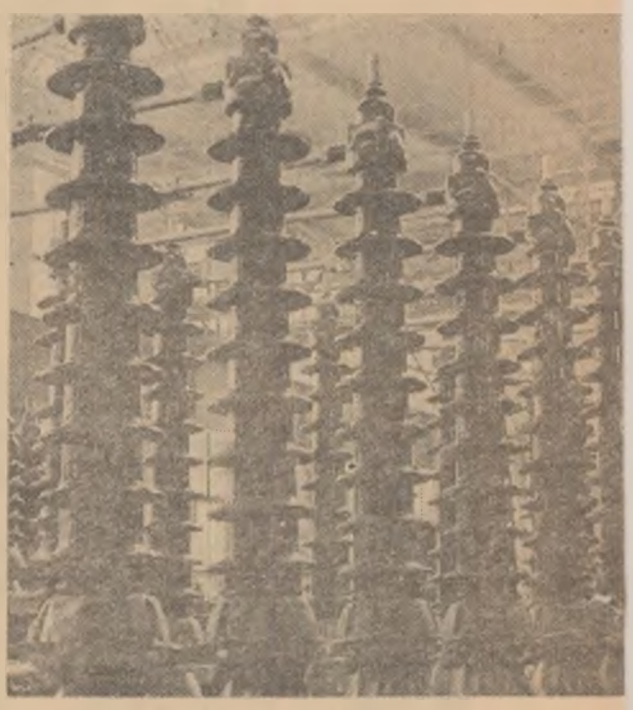

Uzinele „Electroputere"-Craiova linie, șeful de echipă Constant Săceanu execută ultimele verifi ratoare rotative de

BĂIATUL ȘI PRIVIGHETOAREA

Vecinul meu are trei ani abia
Și distinge fluierul de privighetoare.
Se uită uimit la furnici și la greieri
Și-i copleșesc uneori curcubeiele.

Dar privighetoarea i-a rămas ne-nțeleasă ;
Cum poate ea umple cerul cu sunete ?
Se uită la fluier
Și fluierul tace ;
Oare văzduhul cîntă singur ?

Au rămas greierii și furnicile pe jos și-s uitate, —
Soarele se așează pe-o căpiță de fîn.
Numai cerul din jurul băiatului
E plin de nevăzutele fluiere.

Iată ! A descoperit universul !
Pe-o trestie, o cîntăreață, cît o frunză de vișin
Umple tot cerul cu sunete.
Și-i atît de emoționată și neatentă
Încît vecinul meu încearcă s-o prindă.

...Cerul tace apoi liniștit...
Auziți ? Greierii sună cutii cu chibrituri.
Numai băiatul suferă, suferă
C-a izgonit cîntecul...

ION CRÎNGULEANU

BĂNCILĂ

caracter militant
ază stringent frăcării muncitorești,
cu seamă, aceea a
ia moșierimii.
rte de Botoșani —
și-a făcut studiile
stabilește la Iași
multe, din viața
marea majoritate,
sînt înfățișați oa-

vocă sîngeroasele
răsculați din anul
a răscoalelor pe
și demne pe care
huță, Coșbuc, Lu-

Deosebit de expresiv este acel tablou, intitulat chiar 1907, în care ne arată o scenă din răscoală. Țăranul, cu pumnii strînși, purtînd în ochi toată ura împotriva exploatatorilor are o forță unică întipărită pe față. Hotărîrea cu care se avîntă, dinamismul revoluționar al personajului din primul plan, țăranii seceraţi din fundal, reprezentînd un cerc plin de dramatism, exprimă ca un răcnet explozia revoltei. Cred că tabloul ilustrează cu pregnanță, ca o operă adînc cuprinzătoare, literatura care s-a scris despre această eroică luptă a țărănimii noastre împotriva latifundiarilor, literatura lui Liviu Rebreanu, Caragiale, Cezar Petrescu, Tudor Arghezi.

Lucrarea Manifestație de 1 Mai este, la rîndul ei, tabloul demonstrației proletariatului romîn pentru drepturile lui legitime, în care artistul a știut să exprime demnitatea lui de clasă, aspirațiile, protestul său.

Un tablou cu o deosebită semnificație în ansamblul creației sale este Muncitorul și țăranul, expus în 1925 la București, simbolizînd țelul comun, alianța în luptă. Existența în prim plan a muncitorului, citind alături de țăran un ziar muncitoresc, ne dă să înțelegem că el este acela care ajută pe țăran și-l mobilizează în acțiunea lui protestatară. El și partidul său.

MUNCITORUL ȘI ȚĂRANUL

PAX

Lucrarea intitulată Pax, înfățișînd un muncitor care frînge o sabie, sugerează împotrivirea lui la războiul imperialist, protestul său opus măcelăririi popoarelor pentru interesele expansioniste ale capitalismului.

Printre lucrările lui Băncilă —primul pictor al proletariatului nostru — se numără și tabloul Grevistul.

Și celelalte lucrări, reprezentînd scene de muncă, viața de mizerie a țărănimii, sînt tot atît de sugestive, o cronică a condiției umane, a destinului tragic și eroic în același timp al celor mulți.

Portretele, florile pictate și alte lucrări sînt mărturia virtuozității artistice a lui Octav Băncilă, a măiestriei și sensibilității lui de artist angajat, pentru care arta n-a fost un joc gratuit, ci mijlocul de a-și manifesta gîndirea lui protestatară, militantă, artă a reflectării estetice, a realității social-istorice. Creînd o suită de opere valoroase el a devenit unul din cei mai iubiți pictori, prezent în conștiința celor mulți, cinstit și astăzi ca un clasic avînd un loc de frunte în cultura noastră.

GHEORGHE DINU

elierul de aparataj de
ță și lăcătușul Iulian
un nou lot de sepa-
-1 250 A.

Poșta redacției

DE VORBĂ DESPRE PROZĂ

PAVEL M. RUSU (Brașov). — Chiar dacă — așa cum ne-o recomandați — încercarea dv. e inspirată din viața cooperativelor agricole de producție, ea nu se poate bucura de „aprecierea favorabilă" la care rîvniți. Pe lîngă o seamă de stîngăcii stilistice evidente în manuscrisul dv., de fraze construite adesea din formule oficioase, lucrarea are și lipsuri de conținut. Ne referim, întîi de toate, la împrejurarea că nu reușiți să ne convingeți de autenticitatea faptelor pe care le narați. Părea, la un moment dat, că vom asista la o confruntare între un țăran înapoiat care, pentru a-și întări poziția, își ponegrește tovarășul de muncă pe de o parte, și un conducător avansat căruia îi repugnă intriga și calomnia, pe de alta. Dar confruntarea nu se produce și președintele îi mîngîie mîna bătrînului îngrijitor de porci ca... un flăcău pe a iubitei.

V-am dori un pasionat cititor de literatură.

FLORIN MANEA (Brașov). — Vă recomandăm să citiți nuvelele *La răzeși* de V. Em. Galan (e inclusă în volumul *De la potop încoace*) și *Ploaia albă* de Dumitru Radu Popescu (o găsiți în culegerea *Umbrela de soare*). Veți vedea cum poate fi exploatată tema abordată de dv. în încercarea *Semnul*.

MIHAIL ECOVIU-RACOVICEANU (Timișoara) și C. BRÎNDUȘOIU (Reșița). Deocamdată nu.

GR. ȚEPEȘ (București). — Aveți un condei sprinten. *Barba lui Moș Trofin* e însă o anecdotă mult prea lungită. Prea multe calcule matematice și prea multe clișee. Dialogul nu pare, pe alocuri, al unor oameni maturi chiar dacă sînt puși pe glumă, ci al unor copii :

„— Și chiar c-ai rămas de minciună — îi răspunse președintele rîzînd.

— Ba n-am rămas !

— Ba ai rămas !

— Ba n-am rămas, că m-am angajat...

— Ba ai rămas, că te-ai angajat că..."

Vă recomandăm, deocamdată, multă lectură, studiu susținut. Vă așteptăm și cu alte încercări.

AUREL I. PREDA (Tîrgoviște). — Memorialistica se bucură de un mare succes la public, fiindcă lasă cititorului sentimentul autenticității. Aceasta, însă, nu înseamnă că relatarea oricărei amintiri trebuie să fie neapărat literatură. Ce e ciudat, e că, povestind amintiri din copilăria dv. lăsați impresia că spuneți lucruri incredibile, fiindcă puneți accentul pe elementul spectaculos și nu pe mobilurile sufletești ale întîmplărilor pe care le narați.

OVIDIU TEODORU (Iași). — Aveți de spus lucruri interesante, dar aceasta nu se poate face în fraze ca acelea pe care le cităm : „Nu mi-am închipuit, că un om la vîrsta lui Ion Bogdănici să se supună așa de repede regulilor potrivit cărora, cîteodată unii vorbesc sincer, își dezvăluie toate trăsăturile de caracter independent de voința lor, intrînd suav într-o dantelărie fină lucrată cu meșteșug și experiență, fără a fi supuși unor „inoculări" de natură psihologică, care să le știrbească demnitatea. De aceea, văzînd că Ion Bogdănici s-a încurcat prea tare în dantelăria despre care vorbeam, i-am spus..."

ALEX. HANDREA (Brașov). — Vedeți răspunsul de mai sus.

I. SUCEVEANU (Iași). — Președinta unei cooperative agricole de producție e, înainte de toate, un conducător, un om matur deci. Nu se poate, prin urmare, comporta ca o fetișcană oarecare din literatura romanțioasă practicată pe vremuri de către unii scriitori pentru uzul unor cititoare de un gust îndoielnic.

EUGEN LUCA

FORMAREA POPORULUI ROMÎN

de prof. univ. MIHAIL MACREA
de la Universitatea din Cluj

O curiozitate firească îndeamnă pe oricine să se întrebe cine este poporul din care face parte, cînd s-a format acest popor, din ce strămoşi se trage, cu cine este înrudit şi de cînd locuieşte pe teritoriul pe care se găseşte şi astăzi? La asemenea întrebări este de datoria istoricilor să răspundă.

Documentele istorice arată că romînii au locuit dintotdeauna în cele trei ţări romîne: Moldova, Muntenia şi Transilvania. Conştiinţa originii romane e mărturisită începînd cu Ioaniţă, conducătorul romînilor zişi vlahi din Balcani pe la 1200, de cronicarii din veacul al XVII-lea, de istoricii Şcolii ardelene de la sfîrşitul secolului al XVIII-lea şi începutul secolului XIX, şi de aproape toţi istoricii romîni de pînă astăzi. **„De la Rîm ne tragem şi cu a lor cuvintele ni-s amestecate"** spunea cronicarul Grigore Ureche. Iar Dimitrie Cantemir arăta că romanii **„sînt strămoşii noştri a moldovenilor, muntenilor, ardelenilor şi a tuturor ori unde se află a românilor"**, care **„niciodată piciorul din hotarele sale afară nu şi-au scos, ci înfipţi şi nezmulşi au rămas"**.

La fel cronicarii, călătorii şi învăţaţii străini, începînd de la cei bizantini din secolul al XI-lea şi pînă la umaniştii din secolele XV—XVI, ca şi scriitorii de mai tîrziu, au remarcat şi mărturisit atît înrudirea limbii vorbite de romîni cu limba latină, cît şi descendenţa lor din romanii aduşi în Dacia de Traian. Există însă şi unii istorici printre care Sulzer, Engel, R. Roesler, toţi de origină austriacă, care fără să poată nega origina romană a romînilor, tăgăduiesc că ei ar fi locuit din totdeauna în nordul Dunării. Aceşti istorici susţin că romînii nu sînt urmaşii coloniştilor romani aduşi de Traian în Dacia, ci s-au format ca popor în sudul Dunării, de unde au venit apoi în nordul fluviului în ţinuturile în care locuiesc astăzi. Adversarii continuităţii romînilor în Dacia nu au putut arăta însă documentat nici unde anume, în care ţinut din sudul Dunării s-a format poporul romîn, nici în ce împrejurări istorice a emigrat el în nordul acestui fluviu. Pe de altă parte, apărătorii autohtoniei (cei care susţin că romînii s-au format şi dezvoltat din totdeauna pe teritoriul Romîniei de astăzi) istorici, filologi, etnografi, cu toate argumentele variate pe care le-au adus în sprijinul tezei lor n-au putut multă vreme să aducă dovezi mai directe şi care să nu poată fi contestate nicicum de orice istorie de bună-credinţă. Astăzi, asemenea dovezi arheologice, lingvistice, etnografice există însă şi numărul lor creşte necontenit, pe măsură ce cercetările se adîncesc şi se amplifică. Ele se referă la epoca stăpînirii romane în Dacia, cît şi la vremurile de după Aurelian şi sînt menite să spulbere pentru totdeauna, ca fundamental greşită, părerea potrivnică autohtoniei romînilor.

★

Primul act care stă la temelia procesului formării poporului şi a limbii romîne îl constituie cucerirea Daciei de către romani, în urma căreia au fost aduşi în Dacia colonişti din toate părţile imperiului roman. Cultura romană materială şi spirituală se impune în elementele şi formele ei noi şi avansate. Toţi istoricii şi cercetătorii de specialitate sînt de acord că o puternică romanitate s-a alcătuit în Dacia, care a cuprins întreaga populaţie a provinciei. Această romanitate nu era însă nici pe departe atît de curată din punct de vedere etnic cum căutau să o prezinte istoricii Şcolii ardelene. Studiul inscripţiilor, mai ales pe piatră, în număr de vreo 2 000, arată că romanitatea din Dacia s-a alcătuit din oameni de origină foarte diversă, veniţi nu atît din Italia, ci mai ales din celelalte provincii ale imperiului (insulele britanice, Galia — Franţa de astăzi — Hispania, Africa, Grecia şi Asia Mică). Toţi însă vorbeau limba latină, erau purtători ai civilizaţiei romane şi trăiau după obiceiurile şi forma de viaţă romană.

Romanizarea a cuprins şi vechea populaţie dacică, cucerită de romani, spre deosebire de ceea ce credeau istoricii Şcolii ardelene şi de ceea ce au susţinut apoi cu îndărătnicie unii istorici străini, dacii nu au fost nici exterminaţi pînă la unul, nici alungaţi din Dacia. Cercetările arheologice dovedesc, fără putinţă de tăgadă, că dacii au trăit mai departe sub stăpînirea romană, la vechile lor vetre, ca populaţie supusă şi în cea mai mare parte lipsită de drepturi.

Alături de romani, dacii sînt un alt element din care s-a format mai tîrziu poporul romîn. Ca străvechi locuitori ai acestor ţinuturi, ei leagă de trecutul mai îndepărtat populaţia daco-romană rezultată din îmbinarea celor două elemente etnice de bază.

★

Al doilea moment important în procesul formării poporului romîn este actul retragerii stăpînirii romane din Dacia în anul 271 e.n., la începutul domniei împăratului Aurelian. Unii istorici afirmă că după Aurelian nu ar mai fi rămas în Dacia populaţie romană.

Cercetările istorice, analizînd mai amănunţit relatările scriitorilor antici, au putut dovedi însă că din ele nu rezultă că întreaga populaţie a provinciei ar fi fost retrasă din Dacia pe vremea lui Aurelian, ceea ce nici nu ar fi fost cu putinţă în acele vremuri. Se admite că din Dacia au fost retrase armata, funcţionarii şi administraţia, la care se vor fi adăugat oamenii mai bogaţi şi toţi cei a căror soartă era strîns legată, într-un fel sau în altul, de imperiul roman. Dar o bună parte din populaţie, mai ales cea săracă şi oropsită, nu şi-a urmat stăpînii în retragere, ci a rămas pe loc, în vechile aşezări şi la vechile vetre.

Această populaţie păstrează tradiţiile romane şi dezvoltă mai departe cultura ei proprie, deosebită de aceea a popoarelor migratoare, care posesc vremelnic pe pămîntul ţării noastre şi cu care intră în contact.

Daco-romanii din fosta Dacie sînt singurul element etnic de continuitate, care s-a menţinut neclintit secole de-a rîndul în nordul Dunării. Ei au transmis şi popoarelor migratoare elemente de cultură, în ceramică, ritual de înmormîntare şi altele. Tot ei au păstrat şi au transmis şi popoarelor aşezate ulterior pe teritoriul fostei Dacii o parte din toponimia antică, mai ales numele marilor rîuri, ca Dunăre, Prut, Siret, Argeş, Olt, Mureş, Someş Tisa, Timiş.

★

Prin aşezarea slavilor, mai întîi în nordul Dunării, apoi pe la 600 e.n. şi în sudul marelui fluviu, romanitatea dunăreană, rezultată din romanizarea populaţiei dace şi tracice din Dacia şi Moesia şi dezvoltată în strînsă unitate lingvistică şi culturală şi în continuitate geografică, suferă o puternică lovitură, avînd ca rezultat spargerea unităţii ei şi formarea de grupuri romanice mai mari sau mai mici. În urma acestui fapt, grupurile respective au început să se dezvolte separat. Despărţirea grupurilor alcătuite din romanitatea orientală, daco-moesică şi izolarea daco-romanilor de pe teritoriul ţării noastre va fi definitiv înfăptuită ceva mai tîrziu, după aşezarea în teritoriile din sudul Dunării a bulgarilor şi înfiinţarea primului stat bulgar, ca şi prin întreaga evoluţie istorică ulterioară.

Slavii sînt al treilea element etnic şi lingvistic care a contribuit la formarea limbii şi a poporului romîn. Convieţuirea slavilor cu daco-romanii a avut loc timp îndelungat la nord de Dunăre. Rezultatul a fost asimilarea slavilor de către daco-romani, în timp ce în sudul Dunării slavii mai numeroşi au asimilat populaţia romanizată de acolo (ca şi pe vechii bulgari, de neam turc, de altfel, pătrunşi acolo după aceea) sau au deplasat-o spre sud, în peninsula Balcanică, unde grupurile romanice au ajuns să formeze dialecte diferite de cel daco-romîn care se constituie în nordul Dunării.

Influenţa slavilor asupra daco-romanilor s-a manifestat în limbă, cultură şi organizare socială. Cu toate acestea, limba romînă şi-a păstrat caracterul şi structura sa fundamentală de limbă romanică, atît în ceea ce priveşte lexicul, adică numărul şi folosirea cuvintelor, cît şi gramatica. De la slavi, limba romînă a preluat un mare număr de cuvinte, chiar dintre cele mai des întrebuinţate şi din toate domeniile de activitate.

O limbă romînă, deosebită de celelalte limbi romanice, dar vorbită de întregul popor romîn, există numai după asimilarea elementelor slave. Tot aşa de poporul romîn nu se poate vorbi decît după contopirea slavilor cu marea masă a daco-romanilor. Procesul acesta de asimilare a limbii şi a populaţiei slave are loc în perioada de convieţuire a daco-romanilor cu slavii (între secolele VII—IX). În sec. X acest proces al formării poporului romîn poate fi considerat pe deplin înfăptuit.

La prima pătrundere a ungurilor în Transilvania, care are loc în secolul X, ei întîlnesc aici, după relatarea cronicarului anonim din secolul XII, o formaţie statală a romînilor de pe Someş condusă de către Gelu, duce, adică voevod, al **blachilor** de dincoace de păduri, adică de la est de Meseş. Tot aşa în Dobrogea e cunoscut jupanul Dimitrie (943), iar alţi conducători locali sînt amintiţi ducînd tratative şi supunîndu-se împăratului bizantin Ioan Zimisces.

În secolul X romînii trăiau în stătuleţe cu organizare socială feudală, înfiripate pe „ţări", adică pe văi şi unităţi geografice. De acum înainte ei vor fi amintiţi fără întrerupere de toate izvoarele istorice în ţinuturile pe care le locuiesc pînă astăzi. În decursul secolelor următoare romînii vin în contact cu multe alte popoare, unele dispărute astăzi, de la care vor prelua cîte ceva. Astfel, la elementele lingvistice daco-romane şi slave de bază ale limbii romîne se vor adăuga cu timpul numeroase alte elemente lexicale mai noi, pecenege, cumane, ucrainene, ruse, poloneze, sîrbeşti, bulgăreşti, ca şi maghiare, mai apoi turceşti, neo-greceşti, iar în vremurile mai noi, — italiene, franceze, germane, engleze care îmbogăţesc lexicul limbii romîne, dar care nu-i mai modifică structura ei gramaticală de bază, care rămîne în esenţă romană.

Folosind toate izvoarele care le stau astăzi la dispoziţie, ca cele arheologice, lingvistice şi etnografice, istoricii noştri dau răspunsul documentat la problema formării limbii şi poporului romîn.

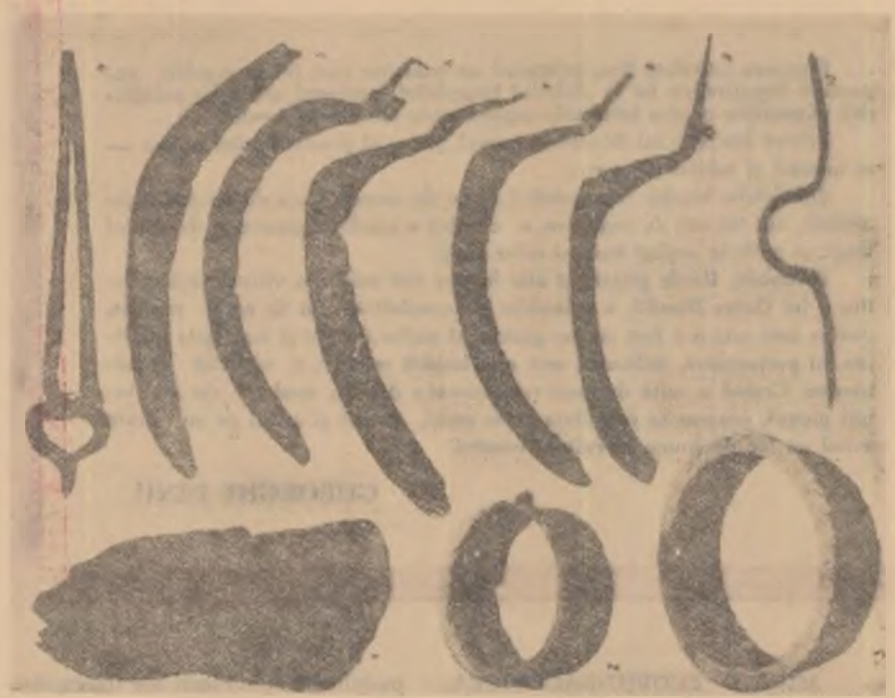

Unelte agricole şi meşteşugăreşti din secolul al V-lea e.n. descoperite la Braţei (regiunea Braşov).

Magazin ştiinţific

COMBINĂ PENTRU RECOLTAREA SFECLEI DE ZAHĂR

La uzina de maşini agricole din Dnepropetrovsk (U.R.S.S.) a fost construită o combină pentru recoltarea sfeclei de zahăr, care poate fi ataşată la un tractor. Ansamblurile agregatului sînt acţionate de motorul tractorului. Un dispozitiv hidraulic de urmărire conduce combina în mod automat după osiile tractorului în funcţie de direcţia rîndurilor.

După operaţia de tăiere a frunzelor, care se face cu un cuţit în formă de disc, se face recoltarea rădăcinilor de sfeclă.

TRANSPLANTĂRI DE PLĂMÎNI

Tot mai dese sînt încercările făcute de chirurgi în vederea înlocuirii unor organe din corpul omului. Dificultăţile în această privinţă sînt încă destul de mari. Se fac însă multe experienţe pe animale. Una din aceste experienţe este şi aceea făcută recent de chirurgul japonez dr. Y. Ţudzy de la Universitatea din Nagasaki

care, în urma unei operaţii complicate, a reuşit să transplanteze unui cîine plămîni luaţi de la un alt cîine. Animalul operat a trăit apoi timp de 91 de zile.

Această experienţă a profesorului japonez ne arată că nu este departe timpul cînd asemenea transplantări de organe se vor putea face cu succes şi la om.

INIMĂ ARTIFICIALĂ

Vorbind despre posibilitatea înlocuirii inimii la bolnavii cardiaci, medicul american dr. W. Colff din Cleveland (S.U.A.), a arătat, la recentul congres al Asociaţiei europene pentru dializă şi transplantarea de organe, că în curînd inima bolnavilor cardiaci va putea fi înlocuită cu nişte pompe minuscule. Dr. Colff s-a referit la experienţele în cursul cărora unii cercetători au reuşit să menţină în viaţă timp de 30 de ore un viţel a cărui inimă naturală a fost înlocuită cu un sistem de pompe mici. De asemenea, el a prezentat în faţa participanţilor la amintitul congres un film în care se arăta un cîine cu inimă artificială La cinci ore după detaşarea inimii sale naturale şi înlocuirea ei cu o inimă artificială cîinele a băut apă, iar după opt ore şi-a manifestat dorinţa de a fi mîngîiat.

Impotriva agresiunii din Vietnam

Victime ale agresiunii americane în Vietnam

Opinia publică mondială urmărește cu adîncă neliniște desfășurarea evenimentelor din Vietnam. Zilnic ziarele anunță intensificarea acțiunilor agresive ale S.U.A. împotriva R. D. Vietnam, zilnic aflăm noi amănunte cu privire la bombardarea unor localități, mitralierea femeilor și a copiilor, incendierea cîmpurilor de orez, despre folosirea gazelor toxice, a bombelor cu fosfor alb și napalm. „Am văzut minele din Hung-Tien și Tanh Dong, unde au fost mitraliați femei și copii — exclama plin de indignare Michel Vincent, trimisul special al ziarului L'Humanite. ...Spectacolul care mi s-a înfățișat a fost deosebit de trist — nota el. În sătulețul în care mă aflu, au fost distruse o distilerie, o întreprindere de reparat unelte agricole — obiective ale industriei regionale destinate să transforme produsele agricole din cîteva cantoane".

Soldații americani au venit mai întîi în Vietnamul de sud în chip de „consilieri" militari, pretextînd că vor să apere poporul de aici. S-a văzut însă curînd ce picioare scurte avea această minciună. „Consilierii" s-au dovedit a fi agresori sadea care incendiază și distrug satele, omoară fără alegere, îngrămădesc populația în lagăre de concentrare pe care, de ochii lumii, le botează „sate strategice". Acum, războiul nedeclarat din Vietnamul de sud a fost extins și asupra R. D. Vietnam. Agresorii vor să paralizeze construcția pașnică din R. D. Vietnam, să nimicească tot ce a construit poporul. Cei ce au străbătut această republică au fost uimiți de înflăcărarea în muncă a poporului care a dat un tribut greu de sînge pentru eliberarea sa

Anul 1965 este pentru poporul din R. D Vietnam ultimul an al cincinalului. Țară pe vremuri înapoiată, secătuită de împilare și război, R.D. Vietnam a pășit cu curaj pe drumul industrializării socialiste, angajîndu-se în traducerea în viață a unor proiecte mari, hotărîtoare pentru dezvoltarea economiei naționale. Astăzi sînt aici peste 1 000 de fabrici și uzine, printre care 217 întreprinderi mari; producția de energie electrică va fi la sfîrșitul anului 1965 de 600 milioane KWh, în timp ce în anul 1939, anul de dezvoltare economică maximă din timpul dominației coloniale franceze, această producție a depășit doar cu puțin 120 000 KWh. A fost efectuată o reformă agrară care a dat pămînt și vite unui număr de 10 milioane de țărani. În perioada 1958—1960, transformările socialiste au făcut ca în cooperativele de producție să lucreze cu avînt 11 milioane de țărani.

Această țară pașnică este acum obiectul agresiunii americane. Lumea întreagă condamnă S.U.A. pentru acțiunile sale. În mari mitinguri de protest, cu participarea unor oameni de diferite categorii sociale și diferite convingeri politice, agresiunea este înfierată cu tărie. În orașul japonez Naha sau în cel italian Genova, la Paris ca și la Londra, oamenii își ridică vocea întru apărarea poporului vietnamez. Organizații obștești, oameni de știință, personalități eminente din diferite țări trimit președintelui Johnson scrisori și mesaje de protest. Consiliul municipal din Florența a adoptat o hotărîre prin care populația este chemată să-și ridice glasul de protest împotriva bombardamentelor barbare și folosirii gazelor de către S.U.A. în Vietnam. Primarul orașului grec Mitilena, împreună cu cîțiva consilieri municipali, medici și profesori din acest oraș au semnat un mesaj de protest în care condamnă actele agresive ale Statelor Unite împotriva Vietnamului. Parlamentari englezi cer guvernului lor să înceteze sprijinul acordat politicii S. U. A.

Proteste vehemente se aud chiar din rîndurile poporului american. 500 de cunoscuți intelectuali americani și personalități ale vieții publice din Statele Unite au adresat de curînd o scrisoare președintelui Johnson, în care pecetluiesc cauza nepopulară a continuării războiului în Vietnam. „Nu ar fi oare mai prudent și mai just de a lua o inițiativă în vederea instaurării păcii în Vietnam...?" întreabă ei, pe bună dreptate.

Discursul președintelui Johnson în care se afirmă intenția de a continua agresiunea americană în Vietnam, a întîmpinat critici chiar în sînul congresului S.U.A. Într-o declarație a deputatului republican P. Findley, membru al Camerei Reprezentanților, la care s-au alăturat alți nouă congresmeni, se subliniază că președintele Johnson, „nu a făcut decît să repete două teme vechi care nu promit nimic, și anume hotărîrea de a continua în mod unilateral războiul chinuitor din junglă și dorința de a trimite și mai mulți dolari în Asia de sud-est".

Poporul romîn, pronunțîndu-se perseverent pentru promovarea în viața internațională a unei linii de destindere a încordării și coexistență pașnică între statele cu orînduire socială diferită, respinge categoric acțiunile agresive săvîrșite de S.U.A. în Vietnam. Din simpatia caldă cu care este înconjurat, din manifestarea solidarității cu lupta sa, poporul vietnamez strînge noi forțe pentru a continua munca sa pașnică, pentru a-și apăra cuceririle, pentru a respinge agresiunea.

E. MARTIN

Din programul de radio și televiziune

pe săptămîna 18 — 24 aprilie

RADIO

RADIOJURNALE ȘI BULETINE DE ȘTIRI: Duminică programul I: 7; 20; 22; 23,52. programul II 7,30; 10,30; 14; 19; 21 23; 0,52 programul III: 16; 21,30; în fiecare zi de lucru: programul I: 5; 6; 7; 10, 12; 14; 16; 20; 22; 23,52; programul III: 18; 21,30

EMISIUNI PENTRU SATE: Duminică: programul I: 7,30 — Jurnalul satelor. În fiecare zi de lucru: programul I: 6,20 — Jurnalul satelor

DUMINICA programul I: 8,06 Muzică populară interpretată de Benone Sinulescu și Constantin Bordeianu. 11,00 Melodii populare îndrăgite 12,05 Am îndrăgit o melodie — program de muzică ușoară. 12,30 Arii și duete din cele mai iubite operete 15,00 Muzică populară cerută de ascultători 19,00 Duminica unui îndrăgostit reportaj muzical 20,15 Teatru la microfon „Moartea unui artist" — scenariu radiofonic de Horia Lovinescu 23,01 Simfonia „II-a în La major de George Enescu, programul II 7,00 Cîntece din folclorul nou și jocuri 9,00 Muzică populară cerută de ascultători 9,45 „Țară mîndră înfloritoare" — emisiune de cîntece 13,15 Melodii populare 14,10 Melodii încîntătoare 14,30 La microfon: Satira și umorul 16,00 Cîntece și jocuri populare 16,45 Concert ghicitoare 17,15 Momente poetice „Coloana infinitului" — versuri dedicate lui Brâncuși 19,05 „Ai să știi și tu ce-i dorul" — program de romanțe. 21,45 Pagini umoristice în lectura actriței Silvia Dumitrescu-Timică

LUNI programul I: 6,07 Acordeonul vesel. 6,35 Cîntă taraful căminului cultural din Nicolina-Iași 9,04 Melodii populare 11,15 Muzică corală 11,30 Soliști și orchestre de muzică populară 13,00 Opereta „Plutașul de pe Bistrița" de Filaret Barbu (montaj muzical-literar). 15,34 Din repertoriul interpreților de muzică populară Ștefan Lăzărescu, Constantin Dobre și Alexandru Titrus 17,15 Muzică corală de Gavriil Muzicescu 18,05 Melodii populare îndrăgite de ascultători 19,00 Tribuna Radio: Amintiri despre Lenin; programul II: 8,00 Melodii populare. 10,05 Cîntece și jocuri populare. 12,30 Din folclorul muzical al popoarelor. 14,35 Muzică populară. 16,00 Muzică populară din regiunile patriei 18,40 „Doina mea, doină frumoasă" — program de doine și jocuri populare.

MARȚI: programul I: 8,06 „Poem vesel" de Gheorghe Dumitrescu, suită din baletul „Haiducii" de Hilda Jerea. 10,20 Soliști și orchestre de muzică populară. 11,45 Cîntă corul căminului cultural din Săliște, regiunea Brașov, dirijor Gheorghe Șoima. 12,30 Din cele mai cunoscute melodii populare. 18,30 Muzică populară cerută de ascultători: programul II: 7,45 Jocuri populare. 11,55 Muzică populară interpretată de Maria Cotîrlea și Nicolae-Bob Stănescu 13,45 Cîntă orchestra de muzică populară a Filarmonicii de stat din Arad 17,15 Muzică corală în interpretarea Ansamblului de stat de cîntece și dansuri din Tîrgu-Mureș. 18,00 Cîntece populare 18,30 Muzică ușoară 19,55 Concert de muzică populară. 21,35 Oameni de seamă din istoria culturii: Jules Verne.

MIERCURI: programul I: 6,10 Melodii populare interpretate la cobză. 8,06 Melodii populare. 9,32 Folclor muzical din Banat 10,03 Melodii distractive 10,30 Pagini literare despre Lenin. 12,03 „Sus la munte, la izvor" — în program cîntece ciobănești 12,50 Arii din operete interpretate de Ion Dacian, Cornelia Seracin, George Mircea, Elena Simionescu, Ion Stoian. 15,00 Din cîntecele și dansurile popoarelor: programul II: 15,05 Cîntece și jocuri 16,00 Muzică populară 18,30 Capodopere ale literaturii: „Scrinul negru" de George Călinescu. 19,30 Teatru la microfon: „Orologiul Kremlinului" — adaptare radiofonică după piesa lui Nikolai Pogodin.

JOI: programul I: 10,30 Muzică populară. 12,15 Cîntă formația de muzică ușoară condusă de Horia Ropcea. 12,30 Lecturi la cererea ascultătorilor. 13,03 Cu cîntecul și jocul pe întinsul patriei. 15,30 Melodii populare. 16,30 Prietena noastră cartea: Pagini ale scriitorilor noștri clasici în lectura unor actori de frunte. 17,15 Cu microfonul prin regiunea Galați. 17,35 Cîntece din folclorul nou și jocuri populare; programul II: 11,03 Coruri de Dimitrie Cuclin 13,30 Medalion: Iulia Hașdeu de A. Negreanu. 15,30 Versuri despre Lenin. 16,00 Soliști și formații artistice de amatori. 18,00 Lucrări corale. 19,05 Romanța și interpretul preferat. 19,30 Cu magnetofonul la Institutul de etnografie și folclor: Popas în lumea baladei (emisiunea a II-a).

VINERI: programul I: 8,30 Rapsodia romînă de Ciprian Porumbescu; Două schițe simfonice „Cuvinte din bătrîni" de Ion Nona Ottescu. 9,45 Muzică populară interpretată de Ion Crețu și Haralambie Iovițăi. 10,03 Teatru la microfon. Medalion: Ion Manu. 12,31 Folclor muzical din Transilvania. 15,00 Muzică populară cerută de ascultători. 18,15 Din comoara folclorului nostru; programul II: 12,00 Buchet de melodii populare. 13,30 Limba noastră. „Gramatica în școală" — vorbește acad. prof. Al. Graur (reluare). 14,35 Soliști de muzică populară. 15,30 Din țările socialiste. 16,00 Din repertoriul interpreților de muzică populară Maria Peter și Fănică Stănescu Românești.

SÎMBĂTĂ: programul I: 8,06 Folclor muzical din Oltenia. 11,00 Muzică populară 12,20 Cîntece despre tineret. 12,40 Melodii populare interpretate de Artemiza Bejan și Nelu Orian. 13,10 Din creația compozitorului George Stephănescu. 15,45 „Cît îi Maramureșul" — program de melodii populare 17,00 Poemul folcloric „Pe Dunăre în jos" de Paul Constantinescu. 17,15 Pagini din literatura antifascistă universală 18,20 Muzică ușoară romînească: programul II: 7,45 „Fluieraș de fag mult zice cu drag" melodii populare interpretate la fluier. 10,00 Patru cîntece pe versuri populare de Sigismund Toduță, voce Ion Budoiu. 10,31 Din muzica popoarelor. 15,05 Din repertoriul interpreților de muzică populară Victoria Baciu, Victor Bulzan și Stela Firulescu. 19,05 Melodii populare îndrăgite de ascultători. 19,30 Pagini din opera scriitorului Ion Pas în lectura autorului. 23,05 Petrecere dansantă.

TELEVIZIUNE

DUMINICA

11,00 Emisiunea pentru sate. Din cuprins: O lucrare de cea mai mare însemnătate: însămînțarea porumbului. ● Telejurnalul satelor ● Noutăți de la stațiunea experimentală agricolă „Dobrogea" ● Răspundem telespectatorilor ● Artiști amatori în Studio: Orchestra de muzică populară a cooperativei „Încălțămintea manuală" După amiază — Fotbal: Transmisiune de la stadionul „23 August" a întîlnirilor dintre echipele: Progresul—Crișul Oradea și Steaua—Steagul Roșu Brașov. 19,45 „Umbrelele din Cherbourg" — film. 21,15 Muzică distractivă cu Ilinca Cerbacev, Marina Voica, Constantin Drăghici, Ovid Teodorescu și orchestra Horia Moculescu. 22,15 Telesport.

LUNI

19,50 Filmul artistic „Teama". 21,35 Umor în pilule. În cuprins, versuri vesele, anecdote, scenete, proverbe sau definiții umoristice.

MARȚI

19,45 Omagiu lui Lenin — montaj de versuri 20,05 „Paris. Strada Lenin" Filmul prezintă locuri și documente legate de perioada petrecută de V. I. Lenin în Franța 21,00 Teatru în Studio. „Careta de aur" de Prosper Merimée.

MIERCURI

După amiază — Fotbal: Transmisiune de la stadionul „23 August" a întîlnirilor dintre echipele: Progresul—Dinamo București și Steaua—Rapid.

JOI

20,20 „Comoara din Vadul Vechi". O producție a Studioului cinematografic „București" 21,50 Cîntă soprana Maria Goia și baritonul Alexandru Farcaș.

VINERI

21,00 Emisiune de artă plastică: Muzeul Louvre (II). 21,40 Miniaturi... în operete.

SÎMBĂTA

20,00 „Bigamul" — film. 21,45 Concert de estradă. Transmisiune de la Sofia.

SCRIITORI DISTRAȚI

de VICTOR EFTIMIU

Am cunoscut cel puțin doi: poetul D. Nanu și prozatorul I. A. Bassarabescu.

Cimpulungeanu D. Nanu, bard pe nedrept uitat, era un om de talent, cu o solidă cultură, o inimă de aur, naiv, prietenos și tare uituc. O mulțime de anecdote circulau pe vremuri, pe seama distracției lui D. Nanu. Unele le povestea el însuși, zîmbind, ca și cum ar fi fost vorba de altcineva.

În tinerețe, plecase spre Bruxelles. Dar s-a dat jos din tren într-un orășel neînsemnat, înainte de a fi ajuns în capitala Belgiei. A stat el vreo două săptămîni în acea localitate anonimă, pînă cînd într-o bună zi și-a dat seama că nu nimerise în metropola spre care călătorise.

Și-a luat geamantanele și, în sfîrșit, iată-l la Bruxelles. A tras la un hotel modest și a plecat să dea o raită prin oraș. Pînă să se întoarcă acasă, a uitat unde stă. Își aducea aminte, numai, că strada pe care era hotelul la care trăsese se desprindea dintr-un mare bulevard și că paralel cu ea erau mai multe uliițe. A-nceput să bată, pe rînd, aceste străzi și unde vedea un hotel, întreba pe portar:

— N-a descins la dumneavoastră azi un romîn, Dimitrie Nanu?

— Nu, domnule! îi răspundeau, cu indiferență, portarii.

Din stradă în stradă, din hotel în hotel, a nimerit acolo unde trebuia.

Își repeta întrebarea:

— N-a tras la dumneavoastră azi un călător romîn, Dimitrie Nanu?

— Păi nu ești dumneata? îi răspunse domnul „concierge", surprins de o asemenea întrebare.

Altă dată, la București, luase masa la restaurantul „Bulevard", împreună cu alți scriitori, printre care St. O. Iosif.

Era o zi friguroasă de noiembrie.

La plecare, ca să-i facă o farsă, Iosif luă și îmbrăcă pardesiul lui Nanu. Pe Calea Victoriei, zgribulit în hăinuța lui, Nanu se uita cu admirație la Iosif.

— Mare noroc de voi ăștia care aveți pardesie! exclamă el uitîndu-se cu admirație la Iosif și oftînd.

Un alt scriitor uituc era I. A. Bassarabescu, autorul atîtor admirabile schițe și nuvele, foarte apreciate, care se citesc și azi cu încîntare.

Profesor la liceul din Ploiești, Bassarabescu era un om pe cît de politicos, pe atît de distrat. Am auzit din propria lui gură, cîteva mici povestiri, pățanii din tren, de prin restaurante, din cafenele, de la Academia Romînă, al cărei membru corespondent era.

Într-o zi, la Sinaia, i s-a părut lui Bassarabescu că vede, la masa unui restaurant, un cunoscut.

S-a dus, jovial, spre el, cu mîna întinsă:

— Ce mai faci, dragă Popescule?

— Pardon, domnule, mă confundați! îi răspunse cetățeanul.

Seara, la Ploiești, la restaurantul Berbec, l-a zărit pe Popescu, la o masă. S-a dus la el tot jovial și tot cu mîna întinsă:

— Salutare, Popescule, știi că azi te-am confundat cu un tip, la Sinaia!

— Pardon, domnule, îi răspunse presupusul Popescu. „Eu sînt tot tipul de azi de la Sinaia..."

■ ■ ■

UNUI ARTIST AMATOR

Cu prilejul Festivalului bienal de teatru „I. L. Caragiale".

M-am întrebat de unde ai tu darul
Și rostul vorbei cum te-ai priceput
Să-l potrivești așa, precum olarul
Își modelează vasul lui de lut?

Mi-ai spus că meșteșugul se învață
Și nimeni nu se naște învățat,
Iar cine-ascultă-a inimii povață
Găsește-n artă drum adevărat.

Te-am admirat cu cîtă măiestrie
Pe scenă știi să joci ca un actor,
Deși nu-ți faci din artă meserie
Și n-ai trecut pe la Conservator,

În rîsul tău și-n lacrimile tale
Atît firesc și-atîta suflet pui,
Încît n-ar șovăi nici Caragiale
Să-ți dea un loc de cinste-n teatrul lui!

TUDOR MĂINESCU

Cronică rimată

TRUFANDALE

Stau în patul lor, comod,
Al răsadnițelor rod:
Roșii, castraveți, ardei,
Vinete și dovlecei.
Zice-ardeiul: „Dochia baba
Cam de mult sfîrșit-a treaba,
Fustele și le-a schimbat,
Vremea astăzi s-a-ndreptat"
„Ne-a priit aici căldura
(Sare roșia cu gura)
Dar e cazul s-o cotim.
Pe teren să mai ieșim.
Sîntem mari, emancipate,
Vrem să ne vedem plantate!"
„Sigur! — vînăta răspunde —
În răsadnițe pătrunde
Aerul curat de-afară
Cu parfum de primăvară..."

Grădinarii-au ascultat
Și în cîmp le-au și mutat.
Răsfățîndu-se-n lut reavăn,
Fiecare crește zdravăn
Și visează, vezi mata,
Să ajungă trufanda...

Prins și eu de reverie,
Le și văd în farfurie!

ȘTEFAN TITA

Treningul avocat

La o ședință a Consiliului raional U.C.F.S. Drăgănești-Vlașca, a fost criticată, ca de obicei, pentru lipsă de activitate obștească, profesoara de educație fizică Ana Chelaru de la școala medie din comună. În sală s-a găsit însă și o voce care să-i ia apărarea:

— Tovarăși, prietenei mele Ana Chelaru, absolventă I.C.F. repartizată aici în noiembrie trecut (că pe cel viitor n-ar vrea să-l mai apuce în Drăgănești-Vlașca) i s-a cerut să sprijine asociațiile sportive locale, ca și cum n-ar avea atîtea pe cap în afara bigudiurilor ce și le pune pentru coafat prin resurse locale. De asemenea, a trebuit să ia în primire și materiale sportive în valoare de circa 20 000 lei. Socotesc mai ales ultima măsură nejustă, întrucît ce putea să facă, de exemplu, cu 30 de tenisuri, cînd acestea nu au o culoare în ton cu părul ei? I s-a obiectat că întregul echipament le este destinat tinerilor ca să facă sport. Aceștia se plîng pe toate drumurile că nu văd echipamentul deloc. Dar ce e vinovată tovarășa Chelaru dacă dulapurile din magazie n-au geamuri? Să fie criticați tîmplarii care le-au făcut fără vizibilitate, nu să i se ceară ei să predea echipament cu regularitate, uitîndu-se că o profesoară de educație fizică predă gimnastica, nu tricouri sau bocanci.

La drept vorbind, a împărțit ceva din materiale: trei bluze le-a dat astă iarnă secretarei, bibliotecarei și contabilei școlii. Le-a rugat ea să le verifice rezistența. Bluzele s-au dovedit de bună calitate și nu s-au rupt, deși au fost purtate zilnic în cele opt ore legale de serviciu, plus cele de acasă. N-a putut fi însă verificată și calitatea plaselor de la porțile de handbal, cele trei salariate refuzînd să le încerce sub motiv că au fost ținute toată iarna afară și au găuri prea mari, nefiind bune pentru piață.

Tineretul local zice că ea n-a făcut nimic pentru sportul din comună, uitînd rapoartele ce le prezintă periodic către onor U.C.F.S. Sportivii se plîng că nu i-a însoțit nici măcar la faza raională a Spartachiadei, disputată în comuna Crovu. Nu-i adevărat: i-a însoțit... cu gîndul. Și asta tot din vina U.C.F.S.: de ce a programat faza la Crovu și nu, de pildă, la București, unde ei îi place să se ducă atît de des și să-și petreacă timpul liber?

În încheiere, recunosc că n-a sprijinit nici prea-prea, nici foarte-foarte activitatea sportivă din Drăgănești-Vlașca. Dar cum ea are o mare putere de muncă, însemna să facă din asociațiile noastre fruntașe pe raion, dacă nu chiar pe regiune sau pe țară. Or, asta i-ar fi adus evidențiere și popularizare, lucruri de care fuge din modestie. În plus, aflîndu-se de realizările ei, ar fi venit de la ziar să o fotografieze, sau chiar de la televiziune. S-ar fi făcut deci niște cheltuieli de deplasare și diurnă, pe care ea le-a evitat. Cu toate astea, în ședințele consiliului raional U.C.F.S. este criticată în loc să i se aprecieze contribuția la opera de economisire a unor fonduri bănești de care nu vrea să vorbească, pentru că, așa cum spuneam, nu-i place să se laude...

Zicînd acestea, vorbitoarea se îndreptă grăbită spre ușă. Atunci constatarăm cu surprindere că ceea ce luasem drept o tînără, era de fapt un trening gol, fără corp și fără cap. Strigarăm după misteriosul trening, îl întrebarăm cine e, îl rugarăm să se întoarcă. Dar el dispăru fantomatic. Cercetările ne-au dus la concluzia că e vorba de un trening dat de profesoara Chelaru unei prietene care, grijulie, s-a gîndit să-i ia apărarea. Și și-a trimis treningul avocat.

La așa avocat, așa apărare.

V. D. POPA
și M. LERESCU

Interviu cu dresorul de lei
(Din revista „Vie Nuove"-Italia)

REDACȚIA: București Piața „Scînteii" Tel 17.60.10. interior 1884 Abonamente 13 lei anual Abonamentele se fac la oficiile poștale, prin factorii poștali și difuzorii voluntari. TIPARUL: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii • 40.001